

612.391.01:616-084:341.18

ZPRÁVA Z MEZINÁRODNÍ KONFERENCE - VITAMÍNY S ANTIOXIDAČNÍM EFEKTEM A BETA-KAROTEN V PREVENCI ONEMOCNĚNÍ

Pplk. doc. MUDr. Pavel HLÚBIK, CSc.
Vojenská lékařská akademie J. E. Purkyně, Hradec Králové
(rektor: plk. prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc.)

V říjnu 1994 se v Berlíně uskutečnila 2. mezinárodní konference s názvem "Antioxidant Vitamins and Beta-Carotene in Disease Prevention". Konference se konala pod patronací ministra zdravotnictví Spolkové republiky Německo v mezinárodním kongresovém centru. Odborný program byl členěn do jednotlivých sekcí.

1. sekce byla věnována biochemickým základům působení antioxidačních nutrientů. Jednotliví přednášející se zabývali problematikou volných kyslíkových radikálů, fyziologickými, ale i klinickými aspekty jejich působení v lidském organismu.

Do 2. sekce byly zahrnuty přednášky zabývající se především úlohou vitamínů s antioxidačním efektem ve vztahu k riziku vzniku kardiovaskulárních onemocnění, přičemž důraz byl kladen na primární prevenci

uvedených onemocnění. V této sekci byly prezentovány výsledky rozsáhlých epidemiologických studií, např. J. Virtamo z Finska přednesl výsledky studie, ve které dokumentoval příznivý efekt několikaleté suplementace 50letých až 60letých mužů alfa-tokoferolem a beta-karotenem ve vztahu k jejich mortalitě na nádorová onemocnění plic a kardiovaskulární onemocnění. Dále byly detailně prodiskutovány funkce vitamínu E při ochraně lipoproteinů před peroxidací.

3. sekce se zabývala možnostmi využití antioxidačních vitamínů a beta-karotenu v prevenci nádorového bujení.

4. sekce byla tematicky zaměřena na roli antioxidačních vitamínů u degenerativních onemocnění vznikajících jako důsledek "oxidačního stresu".

Diskutovalo se o problematice katarakty, svalových degenerací aj.

V 5. sekci se přednášející věnovali otázkám úlohy antioxidačních vitamínů a beta-karotenu v primární prevenci nemocí obecně. Byla dokumentována bezpečnost suplementace vitamíny E a C, u kterých nebyla dosud prokázána mutagenita, kancerogenita ani teratogenita.

Konference se zúčastnilo přes 500 delegátů ze 40 zemí světa. Mezi země s nejpočetnějším zastoupením patřily USA, Velká Británie, Japonsko a pořádající země Spolková republika Německo. Z České republiky aktivně vystoupili na konferenci pracovníci Institutu klinické a experimentální medicíny z Prahy, kteří prezentovali práce s názvem "Vitamin E attenuates the development of atherosclerosis in cholesterol-fed rabbits" a "Effects of dietary N-3 and N-6 fatty acids on lipid peroxidation in hypertriglyceridemic rats". Dále vystoupili zástupci Gerontometabolické kliniky Fakultní nemocnice v Hradci Králové, kteří prezentovali práci s názvem "The antioxidant status and neopterin as predictors of clinical outcome in the aged".

Třetím pracovištěm z České republiky, které se aktivně účastnilo konference, byla katedra vojenské hygieny Vojenské lékařské akademie JEP Hradec Králové, která byla zastoupena dvěma pracemi. V práci "Antioxidant vitamins and their relation to the cardiovascular disease risk factors" autoři prezentovali výsledky rozsáhlé epidemiologické studie ve vybrané populaci mužů, u které sledovali zejména ty biochemické a antropometrické parametry, jejichž hodnoty reflektují velikost rizika vzniku kardiovaskulárních onemocnění. Dále svoji pozornost zaměřili především

na sérové hladiny vitamínů s antioxidačním účinkem (vitamíny A, C, E). Ve sdělení dokumentovali statisticky významnou závislost koncentrací vitamínů A a E na koncentracích cholesterolu a triacylglycerolů v séru. Pro hodnocení antioxidační kapacity organismu proto považují za nezbytné standardizovat nativní hladiny vitamínů A a E v séru na tzv. normální hladinu celkového cholesterolu, resp. na normální hladinu triacylglycerolů v séru. V dalším sdělení "Antioxidant vitamins and beta-carotene in the serum of selected population groups" autoři prezentovali výsledky studie, ve které sledovali biochemické a antropometrické parametry u dvou populačních skupin - u 112členné skupiny posluchačů 5. ročníku Lékařské fakulty UK v Hradci Králové a u 140členné skupiny vojáku z povolání VLA. Pokud jde o antioxidační vitamíny, neprokázali mezi oběma skupinami signifikantní rozdíly v sérových hladinách vitamínů A a E. Naopak statisticky významné rozdíly mezi oběma skupinami byly nalezeny v sérových hladinách vitamínu C a beta-karotenu: saturace skupiny mediků byla u obou parametrů velmi dobrá až luxusní, zatímco u vojáku z povolání byla prokázána nedostatečná saturace, zejména pokud jde o vitamín C.

Závěrem je možno konstatovat, že obě sdělení z VLA JEP Hradec Králové se setkala s živým zájmem účastníků konference a že autoři byli pozváni na příští konferenci k otázkám antioxidační kapacity lidského organismu.

Do redakce došlo 5. 12. 1994